

BEDRE BRUK AV FISKE- RESSURSENE I REGULERTE VASSDRAG I OPPLAND

Fangstregistreringer i Vangsmjøsa

Vangsmjøsa (innsjønr. 517, 465,70 m o. h., 1850 ha,) ligger i Begnavassdraget i Vang kommune og er regulert 3 m. Fiskesamfunnet består av ørret og ørekyt. Fisket i Vangsmjøsa administreres av Vangsmjøsa grunneigarlag. Garnfiske er forbeholdt grunneierne, mens stangfiske og oterfiske er åpent for alle ved kjøp av fiskekort. Minste tillatte maskevidde er 31 mm. Vanligst brukte maskevidde har variert fra 32 mm til 36 mm uten at det fremgår noen systematisk endring over tid.

Som følge av reguleringen er det gitt et utsettingspålegg i Vangsmjøsa frem til 1995, men undersøkelser viste at tilslaget på settefisker var dårlig, og at bestanden var stor (Eriksen og Hegge 1995). Det ble derfor besluttet å oppheve utsettingspålegget.

Resultater

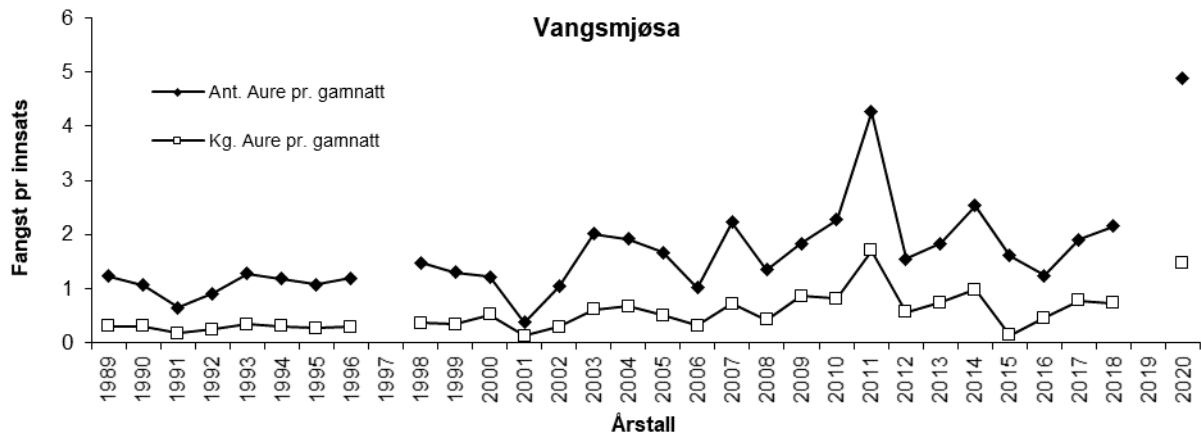
Fangstregistreringer har foregått i perioden 1989-2020 (tab 1). I de årene som rapportskjemaer har innkommet har 1-11 rapportører deltatt årlig ved registreringen med en fangstsinnsats som har variert fra 65 - 1845 garnnetter, totalt 16 150 garnnetter. Gjennomsnittsvakta har variert mellom 241 - 471 gram (gjennomsnitt 325 g). Gjennomsnittsvakta var relativt stabil fra oppstarten av registreringene og gjennom 1990-tallet, gjennomsnittet for denne perioden var 261 g. Etter årtusenskiftet har gjennomsnittsvekten gjennomgående ligget på et høyere nivå, med en gjennomsnittsverdi på 357 g for perioden isolert (tab 1). I 2009 var gjennomsnittsvakta 471 gram, noe som er det høyeste siden registreringene startet.

Tabell 1 Antall rapportører, fangstinnsats (antall garnnetter), gjennomsnittsvekt, settefiskandel og mest brukte maskevidde for garnfiske i Vangsmjøsa i perioden 1989-2019 (* = gjennomsnitt av årsverdier).

Fangstår	Rapportører	Fangstinnsats	Gjennomsnittsvekt (g)	Settefiskandel (%)	Maskevidde (mm)
1989	7	1273	250	0	33
1990	1	65	290	0	-
1991	7	1253	275	0	35
1992	6	892	269	0	34
1993	7	1130	262	0	35
1994	6	1297	254	0	35
1995	6	1057	252	0	33
1996	6	716	241	0	34
1997	0	0	-	-	-
1998	3	534	249	0	32
1999	11	1845	265	0,4	35
2000	5	393	421	0	36
2001	7	1595	350	2	35
2002	5	236	278	34	36
2003	5	429	307	7	35
2004	4	411	350	16	36
2005	5	347	307	14	35
2006	4	290	314	3	35
2007	5	233	322	15	35
2008	5	341	314	10	35
2009	2	212	471	38	35
2010	6	340	355	28	35
2011	4	185	398	36	35
2012	3	94	363	0	35
2013	5	241	407	7	35-39
2014	5	221	386	14	34 og 35
2015	2	98	384	0	35 og 39
2016	3	143	371	-	35 og 39
2017	4	172	411	3,4	35, 37, 38 og 39
2018	2	57	336	17,8	35, 40
2019	0	-	-	-	-
2020	1	50	302	0	-
Total	142	16150	325*	8,7*	

Gjennomsnittlig fangst pr innsats ligger for hele perioden på 1,67 ørret på 0,55 kg pr garnnatt. Antall og kg ørret pr garnnatt har henholdsvis variert mellom 0,4 – 4,88 og 0,13 – 1,70 årlig (fig 1). Gjennom perioden har det vært en viss stigning i fangst pr innsats (fig 1). Fangst pr innsats målt som antall ørret pr garnnatt har vært økende gjennom perioden, og den klart høyeste registreringen av fangst pr innsats finner vi for 2011 og 2020. Resultatet i 2011 og

2020 er basert på henholdsvis fire og en rapportører, noe som gjør disse resultatene noe usikre da datamaterialet er svært lite.

Figur 1 Fangst pr innsats for aure fanget ved garnfiske i Vangsmjøsa for perioden 1989-2020.

Vurdering

Fangstmengden av ørret på garnfiske i Vangsmjøsa er relativt god. Det er en økende tendens i fangst pr innsats gjennom perioden, selv om fiskeutsettingene har opphørt. Det ble registrert meget høy fangsteffektivitet i 2011 og 2020 sammenlignet med andre år registreringene er gjennomført, men i de siste årene er fangsteffektiviteten tilbake på et mer normalt nivå for Vangsmjøsa. Tidligere undersøkelser viste at det var for mye ørret i forhold til næringsgrunnlaget og at utsettingene ikke fungerte (Eriksen og Hegge 1995). En oppfølgende undersøkelse i 2004 konkluderte med at rekrutteringen av ørret i Vangsmjøsa var veldig god, og bestanden fortsatt var tett. Det ble derfor ikke anbefalt å sette ut fisk i Vangsmjøsa (Johnsen 2005). Likevel er det rapportert en god del settefisk i fangstene også etter at utsettingene opphørte i 1995. Dette er trolig feilrapporteringer fra journalførerne. Oppslutningen om fangstregistreringene i Vangsmjøsa har vært varierende. For å opparbeide en god kunnskapsbase for fiskebestanden i magasinet vil det være ønskelig med en økt oppslutning.

Litteratur

- Eriksen, H. 2000.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland. – Fagrapport 1999. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapport 3/2000.
- Eriksen, H. og O. Hegge 1992.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland – Fagrapport 1991. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. FMO rapport 13.
- Eriksen, H. og O. Hegge 1994.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland – Fagrapport 1993. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. FMO rapport 10.
- Eriksen, H. og O. Hegge 1995.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland – Fagrapport 1994. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. FMO rapport10.
- Gregersen, F. 2003.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland - Fagrapport 2002. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapp. nr. 1/03.
- Gunnerød, T. B., Klemetsen, C. E. og P. I. Møkkelgjerd 1975.** Fiskeribiologiske undersøkelser i Begna og Åbjøravassdragene i 1973. (Vangsmjøsa, Helin, Flyvatn, Storevatn, Tisleifjorden og Ølsjøen). DVF – Reguleringsundersøkelsene. Rapport 2/1985.
- Hegge, O., Eriksen, H. & Skurdal, J. 1991.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland - Fagrapport 1990. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. FMO rapport 9.
- Johnsen, S. 2005.** Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland - Fagrapport 2004. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernavdelingen. Rapp. nr. 7/05, 62 s.
- Løkensgard, T. 1966.** Regulering av Vangsmjøsa og Slidrefjorden m.v. Utsatte fiskerispørsmål.
- Møkkelgjerd, P. I. & Gunnerød, T. B. 1978.** Fiskeribiologiske undersøkelser i Begna- og Åbjøravassdragene i 1977. DVF- Reguleringsundersøkelsene. Rapp. Nr. 7 – 1977. 41s + vedlegg.
- Odden, A. & Skurdal, J. 1987.** Fiskeribiologiske undersøkelser i Olevatn, Fleinsendin, Vangsmjøsa og Strandefjorden. I Vang, Vestre-Slidre og Nord-Aurdal kommuner, Oppland fylke. Fylkesmannen i Oppland, miljøvernadv. Rapp. Nr. 4/87, 21 s.